

2. Кривуля П.В. Анализ взаимосвязимости и приоритетности показателей экономической эффективности. *Вісник Східноукр. держ. ун-ту*. 1999. №5 (20). С. 158-164.

3. Кривуля П.В., Сибіна В.О. Гіпотеза використання інтервальної математики для створення методу розрахунку похідних показників ризиків. *Дослідження фінансових інституцій та інструментів розвитку держави, територій та суб'єктів господарювання: теоретичні, методологічні та практичні аспекти* : матеріали VI міжн. наук.-практ. конф., Одеса: ОНУ ім.І.І. Мечникова, 2022. У друці.

4. Назаренко Т.И., Марченко Л.В. Введение в интервальные методы вычислительной математики: учеб. пособие. Иркутск: Изд-во Иркутского ун-та, 1982. 108 с.

УДК 336.76.

ВІЙСЬКОВІ ОБЛІГАЦІЇ ЯК ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Шевченко А.А., к.е.н., доц.,

Кенко В.М., к.е.н., доц.

*Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква*

Військові облигації є надійним інвестуванням коштів для українського бізнесу, фізичних осіб та іноземних інвесторів. Міністерство фінансів розпочало продаж військових облигацій на потреби державного бюджету під час військового стану у березні 2022 року.

Державні військові облигації – це цінні папери, які реалізуються державою з метою зменшення дефіциту державного бюджету та фінансування збройних сил. Отримані кошти спрямовуються на забезпечення потреб оборони та соціальні виплати в умовах воєнного стану. Це не нова практика для світу та України, коли з метою безперебійної фінансової підтримки збройних сил України, патріотично налаштовані громадяни позичають кошти під низькі відсотки. Вперше в Україні військові облигації було випущено в обіг в 2014 – 2015 роках.

В Україні левову частку залучених коштів від викупу військових облигацій припадає на НБУ [1]. Військові ОВДП також користуються попитом серед українського населення та вітчизняного бізнесу. Так, завдяки розміщенню військових ОВДП лише за 10 травня 2022 року було залучено до державного бюджету 4737893384,33 грн (табл.).

Таблиця 1 - Результати проведення розміщень ОВДП на 10 травня 2022 року

Номер розміщення	64	65	66
Вид облигації	Військові облигації	Військові облигації	Військові облигації
Номінальна вартість	1000	1000	1000
Дата розміщення	10.05.2022	10.05.2022	10.05.2022
Дата оплати за придбані облигації	11.05.2022	11.05.2022	11.05.2022
Дати сплати відсотків	-	-	26.10.2022 26.04.2023 25.10.2023
Розмір купонного платежу на одну облигацію	-	-	57.50
Номінальний рівень дохідності (%)	9.50	10.00	11.50
Термін обігу, днів	77	175	532

Номер розміщення	64	65	66
Дата погашення	27.07.2022	02.11.2022	25.10.2023
Обсяг поданих заявок (за номінальною вартістю)	1322736000	3514715000	86858000
Обсяг задоволених заявок (за номінальною вартістю)	1322736000	3514715000	86858000
Загальний обсяг випуску (за номінальною вартістю)	4152664000	7433871000	86858000
Кількість виставлених заявок, шт.	29	46	19
Кількість задоволених заявок, шт.	29	46	19
Максимальний рівень дохідності,%	9.50	10.00	11.50
Мінімальний рівень дохідності,%	9.50	10.00	11.50
Встановлений рівень дохідності,%	9.50	10.00	11.50
Середньозважений рівень дохідності,%	9.50	10.00	11.50
Залучено коштів до Державного бюджету від продажу ОВДП, грн	1296744237,60	3353916788,75	87232357,98

(Джерело: [2].)

Військові облігації випущено у гривнях з дохідністю 9,5%, 10% та 11% річних із терміном погашення через 3 місяці, 6 місяців і 1 рік відповідно, а також у доларах США (з дохідністю 3,7% річних та терміном погашення через 1 рік), у євро (з дохідністю 2,5% річних та терміном погашення через 8 місяців).

Станом на дев'яте травня 2022 року Міністерством фінансів вже було проведено 27 аукціонів з розміщення військових облігацій. Завдяки цьому до державного бюджету були залучені кошти на суму 55, 2 млрд. грн, 144,1 млн дол. та 176,5 млн євро. Загалом, від початку продажу сума вкладів громадян України та вітчизняних бізнесових структур у військові облігації перевищує 4,6 млрд грн, 45,7млн дол. США та 25,6 млн євро, а нерезидентів – 66,7 млн грн.[3].

За останній тиждень кількість вкладників зросла з 11,8 тис. до 43,3 тис. осіб, а дев'ятого травня НБУ зафіксував рекордне збільшення обсягів купівлі військових облігацій [4]. Цьому сприяло запровадження на вітчизняному фінансовому ринку нових послуг у цифровому форматі.

Аналіз показує, що останнім часом зменшується попит на облігації в національній валюті, проте зберігається досить великий попит на військові облігації, розміщені у доларах США та євро.

Що стосується термінів погашення військових облігацій, то українських громадян найбільше цікавлять ОВДП з найдовшим терміном погашення - 1 рік з відсотковою ставкою 11% на противагу цінних паперів з коротшими термінами обігу і, відповідно, меншою ставкою дохідності. Найдовші військові облігації мають найбільший попит і вони залучили до держбюджету 11 млрд грн.

Так як цільове призначення військових облігацій полягає у підтримці збройних сил України та надання фінансової допомоги державі, то держава створила максимально сприятливі умови для їх розміщення. Військові облігації випускаються за спрощеною системою, без націнок та необхідності підтвердження доходів і відсутності всіх обмежень за статусом. Крім того, таке інвестування коштів не оподатковується, що робить їх особливо привабливими для українських громадян. Також, Національний банк запровадив спрощену систему верифікації та ідентифікації покупців даних цінних паперів.

Під час купівлі ОВДП інвестор фіксує свою дохідність на весь період випуску цінних паперів і отримує від держави гарантію виплати відсотків та повернення всієї суми позики. Номінал однієї облігації – 1000 грн/дол США/євро. Емісія військових облігацій здійснюється виключно у електронному вигляді.

Міністерство фінансів України проводить аукціон з продажу військових ОВДП кожного вівторка. Перед початком аукціону воно розміщує інформацію про умови проведення аукціону та банки і ліцензовані брокерські контори, що будуть їх проводити.

Інвестування у військові облигації дає можливість не лише наповнювати державний бюджет та підтримувати обороноздатність країни, а й отримувати гарантований прибуток під час військових дій та зберегти заощадження від інфляції.

Купівля військових облигацій – це вклад кожного у боротьбу за суверенітет та перемогу України. Військові ОВДП стали дієвим інструментом фінансової підтримки вітчизняної економіки та віри вкладників в майбутнє України як незалежної держави.

Література:

1. Указ Президента України від 04.03.2022р. №104 «Про фінансове забезпечення заходів правового режиму воєнного стану». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/104/2022#Text>

2. Результати проведення розміщень облигацій внутрішньої державної позики за 10 травня 2022. URL: <https://mof.gov.ua/uk/ogoloshennja-ta-rezultati-aukcioniw> (дата звернення 14.05.2022 р.).

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua> (дата звернення 12.05.2022 р.).

4. В НБУ зафіксували рекорд із купівлі військових облигацій. URL: https://lb.ua/economics/2022/05/09/516257_nbu_zafiksuvali_rekord_iz_kupivli.html(дата звернення 14.05.2022 р.).

УДК 65.012.12:33

ТИПОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Шопська Ю. К., здобувачка ступеня доктора філософії

*ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»,
м. Львів*

У контексті аналізування фінансової безпеки малого підприємництва як сектора національної економіки доречно сформулювати два висновки. Перший – існування актуальності та доцільності подальшого розвитку наукових досліджень відносно вдосконалення теоретико-методичного та прикладного забезпечення формування й реалізації державної політики управління фінансовою безпекою галузей та секторів економіки; другий – розвитку цих процесів виходячи з бачення фінансової безпеки сектора функціонально-структурною складовою її економічної безпеки, причому провідної, практично виведеної в ранг фінансово-економічної безпеки сектора економіки.

У будь-якому випадку фінансова безпека сектора малого підприємництва – категорія макроекономічна і передусім є об'єктом саме державного управління, регулювання, забезпечення, реалізації мети та цілей політики [1,с.132-134]. З огляду на це її етимологія має виходити з положень, характеристичних саме для економічної й фінансової безпеки держави. І, слід зазначити, що попри все ще активний і відкритий науковий дискурс відносно сутнісних характеристик і функціонально-структурних складових безпеки, практично всі дослідники екосистейту одностайні в тому, що її внутрішня структура утворена трьома компонентами: перший – це економічна незалежність (наявність і контроль ресурсів, сформованість виробничих зв'язків і відносин, якість і конкурентоспроможність продукції; іншими словами – той фундамент, який був закладений у минулих часових періодах); другий